

# ΟΛΟΤΑΧΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΜΕΣΑΙΩΝΑ

## ΤΟ ΑΘΑΝΑΤΟ ΜΑΝΙΦΕΣΤΟ ΓΙΑ ΤΗ ΓΛΩΣΣΑ

**ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΤΟΡΚΟΓΕΜΑΔΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ:** Σ. Σκελ-  
λαρόπουλος Γεν. Γραμ. Ύπουργείου Παιδείας, Α. Σκιᾶς (ὄναρ ἄνθρωπος) καὶ  
Ν. Ἐξαρχόπουλος (Ξιφίρ μπαλέρ) Καθηγ. Πανεπιστημίου, Ι. Μεγνρέως, Τμη-  
ματάρχης Ύπουργ. Παιδείας, Θ. Μιχαλόπουλος καὶ Χρ. Οἰκονόμου, παιδαγω-  
γοὶ (κι ἀμὰν ἀμὰν) καὶ πίσω ἀπ' ὅλους αὐτοὺς Σκιᾶς .... τοῦ Χατζηδάκη.

«Ἡ Ἐπιτροπεία, κληθεῖσα νὰ ἐκφράσῃ γνώμης ἐ-  
πὶ ζητήματος οὕτω σπουδαίου καὶ οὕτω σφοδρῶς συν-  
ταράσσοντος τὴν κοινὴν γνώμην, ὅσον τὸ τῆς ἐθνικῆς  
γλώσσης, ἣν πρέπει νὰ ἐκμανθάνωσιν οἱ Ἑλληνόπαι-  
δες ἐν τοῖς σχολείοις ἡμῶν, ἐνόμισεν ὅτι ἐπεβάλλετο  
εἰς αὐτὴν νὰ μὴ περιορισθῇ εἰς ἀπλὴν ὑποβολὴν προ-  
τάσεων περὶ τοῦ πρακτέου, ἀλλὰ νὰ προσῇ εἰς ἐπιστη-  
μονικὴν ἀνάλυσιν τῶν συναφῶν ζητημάτων».

Πρὸς τοῦτο κατήρτισεν ἑκθεσιν μακράν, ἐν ταύτῃ  
δ' ἐξετάζει κατὰ πρῶτον, ποῖα ἡ γλῶσσα, ἣν πρέπει  
νὰ διδάσκωνται οἱ παῖδες ἐν τῷ σχολείῳ. Ἀποδεικνύ-  
ει δὲ:

α') «Ὅτι διγλωσσία δὲν ὑπάρχει μόνον παρ' ἡμῖν,  
ἀλλὰ παρὰ πᾶσι τοῖς πεπολιτισμένοις λαοῖς. Παντα-  
χοῦ συνπαράχουσιν δύο σπουδαίως διαφέρουσαι γλωσ-  
σικαὶ παραλλαγαί. «ἡ μὲν συνήθως ὁμιλουμένη, ἡ χρη-  
σιμεύουσα εἰς πρόχειρον συνεννόησιν περὶ κοινῶν ὑ-  
ποθέσεων, ἡ δὲ διερμηνεύουσα τὰ σπουδαιότερα δια-  
νοήματα καὶ τεχνικῶς διαμεμορφωμένη, ἥτις καὶ γρά-  
φεται».

β') Πανταχοῦ θεωρεῖται ὡς ἡ κυρίως «καὶ κατ' ἐ-  
ξοχὴν γλῶσσα τοῦ ἔθνους οὐχὶ ἡ γλῶσσα τῶν ἀπαι-  
δεύτων, ἀλλ' ἡ τῶν πεπαιδευμένων τάξεων». Παντα-  
χοῦ θεωρεῖται αὕτη φιλοτιμότητα. «Αὕτη δὲ εἶναι  
καὶ ἡ ἐν τοῖς σχολείοις συστηματικῶς διδασκομένη».

Ἐξετάζονται εἰτα οἱ λόγοι, δι' οὓς παρ' ἡμῖν ἡ κα-  
θαρεύουσα γλῶσσα πρέπει νὰ διδάσκηται ἐν τοῖς σχο-  
λείοις. Καὶ ὑποδεικνύονται οἱ τρόποι, καθ' οὓς πρέ-  
πει νὰ προάγῃται ὁ μαθητῆς «δαδμαίως, ἄνευ ἁλμά-  
των, ἀπὸ τῆς διαλεκτικῆς μητρικῆς γλώσσης εἰς τὴν  
γλῶσσαν τῶν πεπαιδευμένων». Οὕτω διαγράφονται  
καὶ αἱ ἀρχαί, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων πρέπει νὰ ρυθ-  
μίζηται ἡ γλῶσσα τῶν ἀναγνωστικῶν βιβλίων ἐκάστου  
σχολικοῦ ἔτους.

Μετὰ τοῦτο ἐξετάζει ἡ Ἐπιτροπεία τὰ σήμερον ἱ-  
σχύοντα ἐν τοῖς σχολείοις. Ἀποδεικνύει δὲ, ὅτι οἱ νο-  
μοθεταὶ τῆς σημερινῆς σχολικῆς γλώσσης, οὐδὲν ἐκ  
τῶν πορισμάτων τῆς ἐπιστήμης, οὔτε τῶν διδαγμά-  
των τῆς πείρας τῶν ἄλλων κρατῶν ἔλαβον ὑπ' ὄψιν.  
Ἀλλ' ἡ ὅλη αὐτῶν προσπάθεια ἀπέδλεπεν εἰς τὸ νὰ ἐ-  
πιβάλωσιν εἰς τὸ σχολεῖον καὶ δι' αὐτοῦ εἰς τὸ ἔθνος  
γλῶσσαν, ἣν αὐτοὶ ὡς δημοτικὴν καὶ ζωντανὴν χαρα-  
κτηρίζουσιν, ἀλλ' ἥτις πράγματι εἶναι τραγελαφικὸν  
καὶ ἀντίπαρτον γλωσσικὸν κατασκευάσμα, ὑπ' οὐδε-  
νός ὁμιλούμενον καὶ εἰς οὐδεμίαν ἐπαφὴν πρὸς τὸν  
βίον τοῦ ἔθνους εὐρισκόμενον. Μὲ ἄλλας λέξεις ἐ-  
πεξήγησαν οὗτοι νὰ ἐπιβάλωσι τὴν ἀπαισίαν ἡμελλαι-  
στὴν γλῶσσαν.

Πρὸς ἀπόδειξιν δὲ τούτου ἐξετάζει ἡ Ἐπιτροπεία

διεξοδικῶς τὴν νεότευκτον καὶ παράδοξον σχολικὴν  
γλῶσσαν. Ἀναλύει τὴν ἐκδοθεῖσαν γραμματικὴν αὐ-  
τῆς καὶ τὴν γλῶσσαν τῶν ἐγκεκριμένων ἀναγνωστι-  
κῶν βιβλίων. Προσδέτει προσέτι παρατηρήσεις μα-  
κρὰς περὶ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν ἐν τῷ παρελθόντι  
προπαρεσκεύευσαν οἱ μαλλιαροὶ τὸ ἔδαφος πρὸς ἄλλαι-  
γὴν τῆς σχολικῆς γλώσσης καὶ περὶ τῶν μέσων, ὅτινα  
πρὸς τοῦτο μετῆλθον, ὅταν κατάρθωσαν νὰ εἰσπηδή-  
σωσιν εἰς τὴν διοίκησιν τῆς ἐκπαιδεύσεως ἐπὶ τοῦ κα-  
ταλυθέντος καθεστῶτος».

Ἐν τέλει ἡ Ἐπιτροπὴ διατυπῶν τὰς γνώμης τῆς πε-  
ρὶ τοῦ πρακτέου. Μεταξὺ δὲ τῶν προτάσεων αὐτῆς,  
προέρχεται αὕτη:

«Νὰ κηρυχθῶσιν ἄκυροι, ὡς ἀντισυνταγματικοί, οἱ  
νόμοι, καθ' οὓς ἐγένετο ἡ ἀλλαγὴ τῆς γλώσσης τῶν  
ἀναγνωστικῶν βιβλίων τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως,  
μετὰ πάντων τῶν εἰς ἐκτέλεσιν αὐτῶν ἀφορῶντων Β.  
Διαταγμάτων, Ἐγκυκλίων καὶ Ὁδηγίων. «Καὶ νὰ ἐκ-  
βληθῶσι πάραυτα ἐκ τῶν σχολείων καὶ καὶ αὖτις τὰ συμ-  
φώνως πρὸς τοὺς νόμους ἐκείνους συνταχθέντα καὶ  
σήμερον ἐν χρήσει ὑπάρχοντα ἀναγνωστικὰ βιβλία,  
ὡς ἔργα ψεύδους καὶ κακοβούλου προθέσεως».

Ἵνα δὲ μὴ νομισθῇ, ὅτι ἡ Ἐπιτροπεία προοδαίνει  
αὐθαίρετως εἰς τὰ πορίσματα τῆς, ἐκφράζει αὕτη τὴν  
εὐχὴν νὰ δημοσιευθῇ ἡ ἑκθεσίς τῆς καὶ λάβῃ γνῶ-  
σιν πᾶς ὁ βουλόμενος τῶν ἐπιχειρημάτων, ἐφ' ὧν στη-  
ρίζει τὰς προτάσεις τῆς.

Πρέπει νὰ διαβάσετε ὅλοι τὸ ἄρθρο «**Η ΟΙΚΟΓΕ-  
ΝΕΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ**»,  
γραμμένο ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρα Κολλοναί, Ἐπιτροπὸ  
τοῦ Λαοῦ στὴ Σοβιετικὴ Ρωσία. Τὸ ἄρθρο αὐτό,  
βγαλμένο σὲ βιβλιαράκι, ἀπὸ τὸ σοσιαλιστικὸ μορφω-  
τικὸ περιοδικὸν «Κομμουνισμός», πωλεῖται 30 λ. στὰ  
Γραφεῖα τοῦ «Κομμουνισμοῦ» (Μητροπόλεως 8), στὰ  
βιβλιοπωλεῖα Χ. Γαλιάνη, Ζηριᾶκη καὶ Βασιλείου κα-  
θὼς καὶ στὰ κίβρια.

### ΝΕΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΤΑ ΚΑΓΚΕΛΑ (Ἐκδοσις «Τύπου» 1919 Δρ. 2—

ΔΡΑΜΑΤΑ ΤΟΜΟΣ Α' (Ζωντανοὶ καὶ πεθαμένοι

—Οἱ Ἀλυσίδες—Στὴν δέσπορτα). Ἐκδο-

σις Ἐταιρίας «Τύπος» 1920. . . . . 6—

ΠΛΑ-Ι' ΣΤΗΝ ΑΓΑΠΗ (Ρομάντζο) 1920 . . . . . 3—

Ο ΑΥΤΡΩΜΟΣ (δράμα) . . . . . 3—

Βολιούνται στὰ «**ΑΘΗΝΑ-Ι' ΚΟ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ**»

—Ὁδὸς Σοφοκλέους 8.